

2025 AİLE YILI

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

Sayı : E-27239794-045.02-65/619

18.03.2025

Konu : Kolluktaki fadelere Katılan Sosyal
Çalışma Görevlileri için Bilirkişi
Ücreti Ödenip Ödenmeyeceği

..... CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

İlgili : 11.03.2025 tarihli ve B.M. 2024/12111 sayılı yazınız.

14.11.2024 yürürlük tarihli ve 7531 sayılı Kanun ile 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun "Sosyal çalışma görevlileri" kenar başlıklı 33 üncü maddesinde yapılan değişiklik kapsamında, Cumhuriyet Başsavcılığına bağlı faaliyet yürütmekte olan bürolar tarafından kolluk kuvvetlerine verilen talimat üzerine kollukça alınan ifadelere adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünde görev yapmamasına rağmen sosyal hizmet uzmanı sıfatıyla katılan bilirkişilere yazılan sarf kararlarına ilişkin ödemelerinin yapılıp yapılamayacağı hususlarına ilişkin Başkanlığımız görüşünün bildirilmesi talebini içeren ilgi yazısı ve eki incelendi.

Bilindiği üzere;

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının "Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138 inci maddesinde,

"Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler.

Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.

Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle deşitiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.",

2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun "Bağımsızlık, teminat ve ödevler" kenar başlıklı 4 üncü maddesinde,

"Hakimler mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre görev yaparlar. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez, genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler.",

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun,

"Tanımlar" kenar başlıklı 3 üncü maddesinde; "(1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Çocuk: Daha erken yaşta ergin olsa bile, onsekiz yaşını doldurmamış kişi; bu kapsamda,

1. Korunma ihtiyacı olan çocuk: Bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliğini tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru çocuğu,

2. Suça sürüklenen çocuk: Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiil ile ilgili iddiası ile hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan ya da ilgili fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuğu,

b) Mahkeme: Çocuk mahkemeleri ile çocuk ağır ceza mahkemelerini,

c) Çocuk hâkimi: Hakkında kovu turma ba latılmı olanlar hariç, suça sürüklenen çocuklarla korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında uygulanacak tedbir kararlarını veren çocuk mahkemesi hâkimini,

d) Kurum: Bu Kanun kapsamındaki çocu un bakılıp gözetildi i, hakkında verilen tedbir kararlarının yerine getirildi i resmî veya özel kurumları, fade eder.

e) (De i ik: 13/6/2012-6327/38 md.) Sosyal çalı ma görevlisi: Psikolojik danı manlık ve rehberlik, psikoloji, sosyoloji, çocuk geli imi, ö retmenlik, aile ve tüketici bilimleri ve sosyal hizmet alanlarında e itim veren kurumlardan mezun meslek mensuplarını, fade eder.",

"Koruyucu ve destekleyici tedbirler" kenar ba lıklı 5 inci maddesinde,

"(1) Koruyucu ve destekleyici tedbirler, çocu un öncelikle kendi aile ortamında korunmasını sa lamaya yönelik danı manlık, e itim, bakım, sa lık ve barınma konularında alınacak tedbirlerdir. Bunlardan;

a) Danı manlık tedbiri, çocu un bakımından sorumlu olan kimselere çocuk yeti tirme konusunda; çocuklara da e itim ve geli imleri ile ilgili sorunlarının çözümünde yol göstermeye,

b) E itim tedbiri, çocu un bir e itim kurumuna gündüzlü veya yatılı olarak devamına; i ve meslek edinmesi amacıyla bir meslek veya sanat edinme kursuna gitmesine veya meslek sahibi bir ustanın yanına yahut kamuya ya da özel sektöre ait i yerlerine yerle tirilmesine,

c) Bakım tedbiri, çocu un bakımından sorumlu olan kimsenin herhangi bir nedenle görevini yerine getirememesi hâlinde, çocu un resmî veya özel bakım yurdu ya da koruyucu aile hizmetlerinden yararlandırılması veya bu kurumlara yerle tirilmesine,

d) Sa lık tedbiri, çocu un fiziksel ve ruhsal sa lı ının korunması ve tedavisi için gerekli geçici veya sürekli tıbbî bakım ve rehabilitasyonuna, ba ımlılık yapan maddeleri kullananların tedavilerinin yapılmasına,

e) Barınma tedbiri, barınma yeri olmayan çocuklu kimselere veya hayatı tehlikede olan hamile kadınlara uygun barınma yeri sa lamaya, Yönelik tedbirdir.

(2) Hakkında, birinci fıkranın (e) bendinde tanımlanan barınma tedbiri uygulanan kimselerin, talepleri hâlinde kimlikleri ve adresleri gizli tutulur.

(3) Tehlike altında bulunmadı ının tespiti ya da tehlike altında bulunmakla birlikte veli veya vasisinin ya da bakım ve gözetiminden sorumlu kimsenin desteklenmesi suretiyle tehlikenin bertaraf edilece ının anla ılması hâlinde; çocuk, bu ki ilere teslim edilir. Bu fıkranın uygulanmasında, çocuk hakkında birinci fıkrada belirtilen tedbirlerden birisine de karar verilebilir.",

"Sosyal çalı ma görevlileri" kenar ba lıklı 33 üncü maddesinde; "(1) (De i ik cümle:17/10/2019-7188/35 md.) Adalet Bakanlı ınca en az lisans ö renimi görmü olanlar arasından yeterli sayıda sosyal çalı ma görevlisi mahkemelere görevlendirilmek üzere adli destek ve ma dur hizmetleri müdürlü üne atanır. Atamada; çocuk ve aile sorunları ile çocuk hukuku ve çocuk suçlulu unun önlenmesi alanlarında lisansüstü e itim yapmı olanlar tercih edilir.

(2) (De i ik:7/11/2024-7531/19 md.) Bu Kanun kapsamındaki tedbirleri uygulayan sosyal çalı ma görevlileri ile adli destek ve ma dur hizmetleri müdürlü ü bünyesinde görev yapmakta olup da mahkemelere görevlendirilen sosyal çalı ma görevlilerine almakta oldukları aylıklarının (ek gösterge dahil) brüt tutarının yüzde ellisi oranında ödeme yapılır. Bu ödeme aynı veya benzer ünvanlı memur kadrosunda çalı an, hizmet yılı ve ö renim durumu aynı olan emsali personel esas alınmak suretiyle bu kapsamda görev yapan sözleşmeli personele de yapılır. Bu ödeme, söz konusu personelin kadro veya pozisyonunun bulundu u kurum tarafından yapılır.

(3) Birinci fıkra kapsamındaki sosyal çalı ma görevlilerinin bulunmaması, görevin bunlar tarafından yapılmasında fiilî veya hukukî bir engel bulunması ya da ba ka bir uzmanlık dalına ihtiyaç duyulması gibi durumlarda, di er kamu kurum ve kurulu larında çalı anlar ile serbest meslek icra eden birinci fıkrada ö ngörülen nitelikleri haiz kimseler de sosyal çalı ma görevlisi olarak görevlendirilebilirler. (Ek cümle:7/11/2024-7531/19 md.) Bu e kilde görevlendirilenlere ayrıca ikinci fıkra kapsamında ödeme yapılmaz.

(4) Hakkında sosyal inceleme yapılacak çocu un, incelemeye tâbi tutulacak çevresi mahkemenin yetki alanı dı ında ise, davayı gören mahkemenin talimatına ba lı olarak çocu un bulundu u yerdeki

mahkemece inceleme yaptırılır. Büyük ehir belediye sınırları içinde kalan yerlerde bu inceleme, davayı gören mahkemeye ba lı olarak çalı an sosyal çalı ma görevlilerince yapılabilir.",

"Sosyal çalı ma görevlilerinin görevleri" kenar ba lıklı 34 üncü maddesinin birinci fıkrasında; "(1) Sosyal çalı ma görevlilerinin görevi;

a) Görevlendirildikleri çocuk hakkında derhâl sosyal inceleme yapmak, hazırladıkları raporları kendilerini görevlendiren mercie sunmak,

b) Suça sürüklenen çocu un ifadesinin alınması veya sorgusu sırasında yanında bulunmak,

c) Bu Kanun kapsamında mahkemeler ve çocuk hâkimleri tarafından verilen di er görevleri yerine getirmektir.",

"Kurumlar" kenar ba lıklı 45 inci maddesinde;

"(1) Bu Kanunun 5 inci maddesinde yer alan koruyucu ve destekleyici tedbirlerden;

a) (a) ve (e) bentlerinde yazılı danı manlık ve barınma tedbirleri Milli E itim Bakanlığı 1, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ve yerel yönetimler,

b) (b) bendinde yazılı e itim tedbiri Milli E itim Bakanlığı 1 ve Çalı ma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 1,

c) (c) bendinde yazılı bakım tedbiri Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu,

d) (d) bendinde yazılı sa lık tedbiri Sa lık Bakanlığı 1,

Tarafından yerine getirilir.

(2) Bakım ve barınma tedbirlerinin yerine getirilmesi sırasında ihtiyaç duyulan kolluk hizmetlerinin yerine getirilmesi, çocukların rehabilitasyonu, e itimi ve di er bakanlıkların görev alanına giren di er hususlarla ilgili olarak Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından yapılan her türlü yardım ve destek talepleri Milli E itim Bakanlığı 1, çi leri Bakanlığı 1, Sa lık Bakanlığı 1, ilgili di er bakanlıklar ile kamu kurum ve kurulu ları tarafından geciktirilmeksizin yerine getirilir.

(3) Bu tedbirlerin yerine getirilmesinde kurumların koordinasyonu Adalet Bakanlığı nca sa lanır.",
5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun,

"Bilirki inin atanması" kenar ba lıklı 63 üncü maddesinde; "(1) Çözümü uzmanlı 1, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde bilirki inin oy ve görü ünün alınmasına re'sen, Cumhuriyet savcısının, katılanın, vekilinin, üphelinin veya sanı ın, müdafinin veya kanunî temsilcinin istemi üzerine karar verilebilir. (De i ik cümle: 3/11/2016-6754/42 md.) Ancak, genel bilgi veya tecrübeyle ya da hâkimlik mesle inin gerektirdi i hukukî bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirki iye ba vurulamaz. (Ek cümle: 3/11/2016-6754/42 md.) Hukuk ö renimi görmü ki iler, hukuk alanı dı nda ayrı bir uzmanlı a sahip oldu unu belgelendirmedikçe, bilirki i olarak görevlendirilemez.

(2) Bilirki i atanması ve gerekçe gösterilerek sayısının birden çok olarak saptanması, hâkim veya mahkemeye aittir. Birden çok bilirki i atanmasına ili kin istemler reddedildi inde de aynı biçimde karar verilir.

(3) Soru turma evresinde Cumhuriyet savcısı da bu maddede gösterilen yetkileri kullanabilir.",

"Bilirki i olarak atanabilecekler" kenar ba lıklı 64 üncü maddesinde; "(1) (De i ik: 3/11/2016-6754/43 md.) Bilirki iler, bölge adliye mahkemelerinin yargı çevreleri esas alınmak suretiyle bilirki ilik bölge kurulu tarafından hazırlanan listede yer alan ki iler arasından seçilir. Ancak, kendi bölge listesinde ilgili uzmanlık alanında bilirki i olmasına ra men, di er bir bölgedeki bilirki inin, görevlendirme yapılan yere daha yakın bir mesafede bulunması durumunda, bu listeden de görevlendirme yapılabilir.

(2) (De i ik: 3/11/2016-6754/43 md.) Bölge kurulunun hazırladı ı listede bilgisine ba vurulacak uzmanlık dalında bilirki i bulunmaması hâlinde, di er bölge kurullarının listelerinden, burada da bulunmaması hâlinde, Bilirki ilik Kanununun 10 uncu maddesinin (d), (e) ve (f) bentleri hariç birinci fıkrasında yer alan artları da ta ımak kaydıyla listelerin dı ndan bilirki i görevlendirilebilir. Listelerin dı ndan görevlendirilen bilirki iler, bölge kuruluna bildirilir.

(3) Kanunların belirli konularda görevlendirdi i resmî bilirki iler öncelikle atanırlar. Ancak kamu görevlileri, ba lı buldukları kurumla ilgili davalarda bilirki i olarak atanamazlar.

(4) (Mülga: 3/11/2016-6754/43 md.)

(5) Listelere kaydedilen bilirki iler, bilirki ilik bölge kurulu veya bulundu u yer il adlî yargı adalet komisyonu huzurunda 'Görevimi adalete ba lı kalarak, bilim ve fenne uygun olarak, tarafsızlıkla yerine getirece ime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim.' sözlerini tekrarlayarak yemin ederler. Bu bilirki ilere görevlendirildikleri her i te yeniden yemin verilmez.

(6) Listelerde yer almamı bilirki iler, görevlendirildiklerinde kendilerini atamı olan merci huzurunda yukarıdaki fıkrada öngörülen biçimde yemin ederler. Yeminin yapıldı ına ili kin tutanak hâkim veya Cumhuriyet savcısı, zabıt kâtibi ve bilirki i tarafından imzalanır.

(7) Engel bulunan hâllerde yemin yazılı olarak verilebilir ve metni dosyaya konulur. Ancak bu hâle ili kin gerekçenin kararda gösterilmesi zorunludur."

"Bilirki ili i kabul yükümlülü ü" kenar ba lıklı 65 inci maddesinde; "(1) A a ıda belirtilen ki i veya kurumlar, bilirki ilik görevini kabul etmekle yükümlüdürler:

a) Resmî bilirki ilikle görevlendirilmi **olanlar**ve 64 üncü maddede belirtilen listelerde yer almı bulunanlar.

b) ncelemenin yapılması için bilinmesi gerekli fen ve sanatları meslek edinenler.

c) ncelemenin yapılması için gerekli mesle i yapmaya resmen yetkili olanlar."

"Ma dur ile ikâyetçinin dinlenmesi" kenar ba lıklı 236 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında; "(3) Ma dur çocukların veya i lenen suçun etkisiyle psikolojisi bozulmuş olan di er ma durun tanık olarak dinlenmesi sırasında psikoloji, psikiyatri, tıp veya e itim alanında uzman bir ki i bulundurulur. (Mülga cümle:17/10/2019-7188/22 md.)"

6754 sayılı Bilirki ilik Kanununun;

"Amaç ve kapsam" kenar ba lıklı 1 inci maddesinde, "(1) Bu Kanunun amacı; bilirki ilerin nitelikleri, e itimi, seçimi ve denetimine ili kin usul ve esasların belirlenmesi ile bilirki ilik için etkin ve verimli bir kurumsal yapı olu turulmasıdır.

(2) Bu Kanun adli ve idari yargı alanında yürütülen her türlü bilirki ilik faaliyetini kapsar.

(3) Kanunlarda bilirki ilik hizmeti verebilece i öngörülen kurumlar ile yargı mercilerinin talebi üzerine bilimsel ve teknik görü bildiren kamu kurum ve kurulu ları bu Kanunun kapsamı dı ındadır."

"Tanımlar" kenar ba lıklı 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, "b) Bilirki i: Çözümü uzmanlı ı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde oy ve görü ünü sözlü veya yazılı olarak vermesi için ba vurulan gerçek veya özel hukuk tüzel ki isini,"

"Bilirki ilik sicilinin ve listesinin tutulması ile bilirki inin görevlendirilmesi" kenar ba lıklı 12 nci maddesinde, "(1) Bilirki ilik sicilinde a a ıdaki hususlar ile gerekli görülen di er bilgiler yer alır:

a) Bilirki inin adı ve soyadı ile ileti im bilgileri

b) Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası

c) Yerle im yeri

ç) Mesle i

d) Temel ve alt uzmanlık alanları

e) Çalı tı ı kurum veya kurulu un adı

f) Bilirki ilik temel e itim tarihi

g) Hazırlanan rapor sayısı

(2) Bilirki ilik sicili, bölge kurulları ile hâkim ve Cumhuriyet savcılarının eri imine açılır.

(3) Bilirki ilik siciline kayıtlı ki ilerin ad ve soyadları, temel ve alt uzmanlık alanları ve meslekleri gösterilmek suretiyle bölge kurulu bilirki i listesi olu turulur. Bu listeler alenidir.

(4) Bilirki iler, sicile kaydolmak artıyla yemin ederek göreve ba lar.

(5) Adli ve idari yargıda görev alacak bilirki iler, bölge adliye mahkemelerinin yargı çevreleri esas alınmak suretiyle bilirki ilik bölge kurulları tarafından hazırlanan listelerden görevlendirilir. Ancak kendi bölge kurulu bilirki i listesinde ilgili uzmanlık alanında bilirki i olmasına ra men di er bir bölgedeki bilirki inin, görevlendirme yapılan yere daha yakın bir mesafede bulunması durumunda, bu listeden de görevlendirme yapılabilir.

(6) Bölge kurulunun hazırladı ı listede bilgisine ba vurulacak uzmanlık dalında bilirki i bulunmaması hâlinde, di er bölge kurulları bilirki ilik listelerinden, burada da bulunmaması hâlinde, 10 uncu maddenin (d), (e) ve (f) bentleri hariç birinci fıkrasında yer alan artları ta ımak kaydıyla listelerin dı ından bilirki i görevlendirilebilir. Listelerin dı ından görevlendirilen bilirki iler, bölge kuruluna bildirilir.

(7) Yüksek mahkemelerin ilk derece mahkemesi olarak baktıkları i lerde, tüm bölge kurulları bilirki ilik listelerinde kayıtlı bilirki iler arasından görevlendirme yapılabilir."

24.12.2006 tarihli ve 26386 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Çocuk Koruma Kanununun Uygulanmasına li kin Usûl Ve Esaslar Hakkında Yönetmeli in,

"Tanımlar" kenar ba lıklı 4 üncü maddesinde; "(1) Bu Yönetmeli in uygulanmasında;

a) Çocuk: Daha erken ya ta ergin olsa bile, onsekiz ya ını doldurmamı ki iyi; bu kapsamda,

1) Korunma ihtiyacı olan çocuk: Bedensel, zihinsel, ahlâkî, sosyal ve duygusal geli imi ile ki isel güvenli i tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç ma duru çocu u,

2) Suça sürüklenen çocuk: Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili i ledi i iddiası ile hakkında soru turma veya kovu turma yapılan ya da i ledi i fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocu u,

...

f) Sosyal çalı ma görevlisi: Psikolojik danı manlık ve rehberlik, psikoloji, sosyal hizmet alanlarında e itim veren kurumlardan mezun meslek mensuplarını,

...

ifade eder."

"Soru turma" kenar ba lıklı 5 inci maddesinin dördüncü ve yedinci fıkralarında; "(4) Suça sürüklenen çocu un ifadesinin alınması veya çocuk hakkındaki di er i lemler sırasında, çocu un yanında sosyal çalı ma görevlisi bulundurulabilir.

...

(7) Ma dur çocu un tanık olarak dinlenmesi sırasında psikoloji, psikiyatri, tıp veya e itim alanında uzman bir ki i bulundurulur. Bunlar hakkında bilirki ilere ili kin hükümler uygulanır."

03.08.2017 tarihli ve 30143 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Bilirki ilik Yönetmeli inin,

"Sicile ve listeye kayıt" kenar ba lıklı 43 üncü maddesinde; "(1) Bölge kurulu, sicile kayıt bakımından öncelikle ba vuranın 38 inci maddedeki ko ulları ta ıyıp ta ımadı ını de erlendirir. Kurul, bu ko ulları ta ıyanlar arasından en liyakatli olanları seçerek sicile ve listeye kaydedilmesine karar verir. Kurul liyakati de erlendirirken, ba vuranın meslekî tecrübesini, alanında yüksek lisans, doktora, sanatta yeterlilik gibi uzmanlık e itimini, katıldı ı meslek içi e itimleri veya uzmanlı ı gösteren di er belgeleri de dikkate alır.

(2) Bilirki ili e kabul edilen ki ilere bölge kurulu tarafından üç yıl süreyle geçerli olmak üzere bilirki ilik yetki belgesi verilir."

"Bilirki i listesi" kenar ba lıklı 46 ncı maddesinde; "(1) Bilirki i listesi, bilirki ilik siciline kayıtlı ki ilerin ad ve soyadları, temel ve alt uzmanlık alanları, meslekleri ve 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Ki isel Verilerin Korunması Kanunu hükümleri gözetilerek Daire Ba kanlı nca belirlenecek di er hususlar gösterilmek suretiyle bölge kurulları tarafından olu turulan listedir.

(2) Bilirki ilik siciline kayıtlı bilirki iler yemin etmek suretiyle listeye kaydedilir.

(3) Bilirki i olarak hizmet verecek özel hukuk tüzel ki ileri bünyesinde bilirki i olarak çalı acak ki iler listeye kaydedilmez.

(4) Liste aleni olup, herkesin eri imine açıktır.

(5) Bilirki i, yerle im yeri, görev veya i yeri de i ikli i nedeni ile ba ka bir bölge kurulunun bulundu u listeye nakil suretiyle kayıt olabilir."

"Bilirki i görevlendirilmesini gerektiren haller" kenar ba lıklı 49 uncu maddesinde; "(1) Çözümü uzmanlı ı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hallerde bilirki inin görü üne ba vurulabilir.

(2) Genel bilgi veya tecrübeyle ya da hâkimlik mesle inin gerektirdi i hukuki bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirki iye ba vurulamaz."

"Bilirki i görevlendirilmesi ve sayısı" kenar ba lıklı 50 nci maddesinin ilk dört fıkrasında; "(1) Bilirki i, resen veya talep üzerine ilgili merci tarafından görevlendirilebilir.

(2) Bilirki iler, bölge kurullarınca düzenlenen listelerden seçilir. in mahiyetine göre gerekçesi açıkça gösterilmek kaydıyla birden fazla bilirki i görevlendirilebilir.

(3) Adlî ve idarî yargıda görev alacak bilirki iler, bölge adliye mahkemelerinin yargı çevreleri esas alınmak suretiyle bilirki ilik bölge kurulları tarafından hazırlanan listelerden görevlendirilir. Ancak kendi bölge listesinde ilgili uzmanlık alanında bilirki i olmasına ra men di er bir bölgedeki bilirki inin, görevlendirme yapılan yere daha yakın bir mesafede bulunması durumunda, bu listeden de görevlendirme yapılabilir.

(4) Bölge kurulunun hazırladı ı listede bilgisine ba vurulacak uzmanlık alanında bilirki i bulunmaması hâlinde, di er bölge kurullarının listelerinden, burada da bulunmaması halinde listelerin dı ından bilirki ili e kabul artlarını haiz ki iler arasından görevlendirme yapılabilir. Listelerin dı ından görevlendirilen bilirki iler, bölge kuruluna bildirilir. Liste dı ından görevlendirilen bilirki inin,

bilirki ilik yapma artlarını ta imadı nın bölge kurulu tarafından tespiti halinde, bu ki i UYAP'a kaydedilmez ve durum görevlendirmeyi yapan mercie bildirilir."

Hükümleri yer almaktadır.

Görüldü ü üzere, kurum ve sosyal çalı ma görevlisi tanımlarına 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun 3 üncü maddesinde yer verilmi , korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocuklar hakkında uygulanabilecek koruyucu ve destekleyici tedbirler 5 inci maddede düzenleme altına alınmı , söz konusu tedbir kararlarının hangi kurumlar tarafından yerine getirilece i ise 45 inci maddede tanzim edilmi tir.

Bu hükümlere göre kurum; 5395 sayılı Kanun kapsamındaki çocu un bakılıp gözetildi i, hakkında verilen tedbir kararlarının yerine getirildi i resmî veya özel kurumları ifade etmektedir. Sosyal çalı ma görevlisi ise; psikolojik danı manlık ve rehberlik, psikoloji, sosyoloji, çocuk geli imi, ö retmenlik, aile ve tüketici bilimleri ve sosyal hizmet alanlarında e itim veren kurumlardan mezun meslek mensupları ekinde tanımlanmı tir. Ayrıca koruyucu ve destekleyici tedbirler; danı manlık, e itim, bakım, sa lık ve barınma konularında alınacak tedbirler ekinde sınırlı sayılmı tir. Bu tedbirlerden; danı manlık ve barınma tedbirleri Milli E itim Bakanlığı 1, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 1 (Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu) ve yerel yönetimler, e itim tedbiri Milli E itim Bakanlığı 1 ve Çalı ma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 1, bakım tedbiri Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 1, sa lık tedbiri ise Sa lık Bakanlığı 1 tarafından yerine getirilmektedir.

Yine, mezkûr Kanunun 33 üncü maddesinin birinci fıkrasında Adalet Bakanlığı nca en az lisans ö renimi görmü olanlar arasından yeterli sayıda sosyal çalı ma görevlisinin bu Kanun kapsamındaki mahkemelere görevlendirilmek üzere adli destek ve ma dur hizmetleri müdürlü üne atanaca ı; ikinci fıkrasında Kanun kapsamındaki tedbirleri uygulayan sosyal çalı ma görevlileri ile adli destek ve ma dur hizmetleri müdürlü ü bünyesinde görev yapmakta olup da mahkemelere görevlendirilen sosyal çalı ma görevlilerine almakta oldukları aylıklarının (ek gösterge dahil) brüt tutarının yüzde ellisi oranında ödeme yapılaca ı, ödemenin sözle meli personeli de kapsadı ı ve söz konusu ödemenin, ilgili personelin kadro veya pozisyonunun bulundu u kurum tarafından yapılaca ı düzenlenmi tir. Aynı maddenin üçüncü fıkrasında ise birinci fıkra kapsamındaki sosyal çalı ma görevlilerinin bulunmaması, görevin bunlar tarafından yapılmasında fiilî veya hukukî bir engel bulunması ya da ba ka bir uzmanlık dalına ihtiyaç duyulması gibi durumlarda, di er kamu kurum ve kurulu larında çalı anlar ile serbest meslek icra eden birinci fıkrada öngörülen nitelikleri haiz kimselerin de sosyal çalı ma görevlisi olarak görevlendirilebilece i, ancak bu ekinde görevlendirilenlere ayrıca ikinci fıkra kapsamında ödeme yapılmayaca ı hükmüne yer verilmi tir.

Böylece adli destek ve ma dur hizmetleri müdürlü üne atanan sosyal çalı ma görevlileri yerine söz konusu Kanunun 33 üncü maddesinin üçüncü fıkrası gere ince ba ka bir uzman görevlendirilir ise bu ki iler bilirki ilik hükümlerine tabi olaca ı için anılan maddenin ikinci fıkrası kapsamında de il bilirki ilik hükümleri kapsamında ücrete hak kazanabilecektir. Ba ka bir ifadeyle bu kimselere aylıklarının brüt tutarının yüzde ellisi oranında bir ödeme de il bilirki ilik hükümleri uyarınca uygun bir ücret takdiri gerekecektir.

Nitekim bu husus madde gerekçesinde;

"Maddenin üçüncü fıkrasında yer alan düzenleme, adli destek ve ma dur hizmetleri müdürlü ü bünyesinde görev yapmakta olan sosyal çalı ma görevlilerinin bulunmaması, görevin bunlar tarafından yapılmasında fiilî veya hukukî bir engel bulunması ya da ba ka bir uzmanlık dalına ihtiyaç duyulması halinde, bunların yerine bilirki i sıfatıyla görevlendirilebilecek sosyal çalı ma görevlilerini kapsamaktadır. Bu sosyal çalı ma görevlilerine bilirki ilik esasları çerçevesinde ödeme yapıldı ndan bunlara ayrıca maddenin ikinci fıkrası kapsamında ödeme yapılmamaktadır. Fıkra yapılan de i iklikle, birinci fıkra kapsamındaki sosyal çalı ma görevlileri yerine bu fıkra hükümlerine göre bilirki i sıfatıyla görevlendirilen sosyal çalı ma görevlilerine ikinci fıkra kapsamında ayrıca bir ödeme yapılmayaca ı hususu netle tirilmektedir."

eklinde ifade edilmi tir.

Öte yandan, 24.12.2006 tarihli ve 26386 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Çocuk Koruma Kanununa Göre Verilen Koruyucu ve Destekleyici Tedbir Kararlarının Uygulanması Hakkında Yönetmeli in 19 uncu maddesine istinaden ilgili kurumların üst düzey temsilcilerinin katılımıyla olu turulan **Merkezi Koordinasyon Kurulunun 22.10.2015 tarihinde gerçekleştirilen 14. Toplantısında;** "a) Adalet Bakanlığı ile ç i leri Bakanlığı kolluk te kilatı çocuk birimlerine, ihtiyacı

kar ılayacak sayıda sosyal çalı ma gevlisi istihdamının sa lanması,

b) (a) bendindeki çalı malar tamamlanıncaya kadar kurumların kendi sosyal çalı ma gevlisiyle bu gevi yerine getirmesi,

c) Kurumlarda sosyal çalı ma gevlisi bulunmaması durumunda sosyal çalı ma gevlisi bulunan tüm kurumlardan il düzeyinde bir havuz olu turularak hafta sonu ve mesai saatleri dı nda **ncelikle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlı ı gevlilerinden olmak üzere icapı listesinin olu turularak bu gevin yerine getirilmesinin sa lanması**" hususları karar altına alınmı tır.

Merkezi Koordinasyon Kurulunun 22.10.2015 tarihli kararı göz önüne alındı nda Cumhuriyet ba savcılıklarınca do rudan ya da kolluk birimleri aracılı ıyla yürütülen soru turmalarda öncelikle il düzeyinde olu turulan icapı listelerinde yer alan sosyal çalı ma gevlilerinden yararlanılması gerekti i görülmektedir.

Bununla birlikte, her yıl güncellenerek Resmi Gazete'de yayımlanan Bilirki ilik Asgari cret Tarifesinde adli ve idari yargı alanında yürütülen her türlü bilirki ilik faaliyeti için bilirki i ücretleri belirlenmektedir. Bilirki ileri gvlelendirmeye yetkili merciler (mahkeme, hakim ve Cumhuriyet savcıları ile icra müdürlükleri) tarafından yapılan gvlelendirmeler nedeniyle ücret takdiri ve demeler yine bu merciler tarafından yapılmaktadır. Bilirki i olarak gvlelendirilen ki iler, bünyesinde çalı tı ı kurum mevzuatına göre yargı mercileri tarafından, soru turma ya da dava konusuna yönelik olarak, verilen bilirki ilik görevinin kapsamı dikkate alınarak fazladan harcadı ı emek ve mesaiye istinaden Bilirki ilik Asgari cret Tarifesindeki usul ve esaslara göre ücretlendirilmesi gerekti i d ünülmektedir.

Bu itibarla,

1-Adli destek ve ma dur hizmetleri müdürlü ne atanan sosyal çalı ma gevlileri yerine 5395 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin nc fıkrası gere ince ba ka bir uzmanın gvlelendirilmesi halinde, gvlelendirilen bu ki iler bilirki ilik hükümlerine tabi olaca ı için anılan maddenin ikinci fıkrası kapsamında de il bilirki ilik hükümleri kapsamında ücrete hak kazanabilecekleri,

2-Kolluk birimleri tarafından gerçekle tirilen i lemlerde Merkezi Koordinasyon Kurulunun 22.10.2015 tarihli toplantısında alınan karar gere ince öncelikle Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlı ı gevlilerinden olu an icapı listesinde yer alan sosyal çalı ma gevlilerinden yararlanılması gerekti i,

3-Bilirki i olarak gvlelendirilen ki iler, bünyesinde çalı tı ı kurum mevzuatına göre yargı mercileri tarafından, soru turma ya da dava konusuna yönelik olarak, verilen bilirki ilik görevinin kapsamı dikkate alınarak fazladan harcadı ı emek ve mesaisine kar ılık olarak Bilirki ilik Asgari cret Tarifesindeki usul ve esaslara göre ücret takdir edilmesi gerekti i,

D nlmekle birlikte sorunun kanun ve yargı yoluyla zlmesinin uygun olaca ı de erlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Meral GÖKKAYA

Hâkim

Bakan a.

Ba kan

